

АНКЕТА № 3-2.

ЗА ПРОУЧВАНЕ МНЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ, ДИПЛОМИРАЩИ СЕ ПРЕЗ НАСТОЯЩАТА ГОДИНА, ОТНОСНО КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО В ПУ, ФИЛИАЛ “ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ” – КЪРДЖАЛИ

(2017 г.)

АНАЛИЗ

СИСТЕМАТА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО И ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОДУКТ в ПУ “Паисий Хилендарски” гарантира прозрачност на дейността си и възможност за обективна оценка на качеството на обучението. Един от основните методи за събиране на достоверна и надеждна информация е чрез проучване мнението на студенти, завършили своето обучение. С тази цел Филиалната комисия по качеството към ПУ, Филиал “Л. Каравелов” – Кърджали ежегодно провежда анкетно проучване за събиране на данни за качеството на обучението и непосредствената реализация на випускниците.

Проучването се извършва въз основа на Анкетна карта 3-2., изготвена съобразно спецификата на обучението във Филиала и приета на заседание на Филиалната комисия по качеството (Протокол на ФКК № 5/20.06.2008 г.). Анкетирането е явно и се провежда при връчването на дипломите в края на всяка календарна година.

През 2017 г. във ПУ, Филиал “Л. Каравелов” – Кърджали са дипломирани общо 147 бакалаври - от тях 11 (7,5%) са мъже и 136 (92,5%) - жени. Анкетирането е доброволно и в него желание за участие са изявили 104 души (70,7 %) от всички випускници. Извадката е представителна, като се има предвид, че по различни причини част от тях не са присъствали лично при връчването на дипломите, за да изразят желание да се включат в проучването.

Анкетираните студенти са разпределени по специалности както следва:

- **35,6%** (37 студенти) от специалност “Стопанско управление”,
- **9,6%** (10 студенти) от специалност „Туризм”,
- **7,7%** (8 студенти) от спец. „Екология и ООС”,
- **30,8%** (32 студенти) от специалностите: “Начална училищна педагогика и чужд език” и “Предучилищна педагогика и чужд език”,
- **16,3%** (17 студенти) от специалност „Български език и английски език” и специалност “Български език и история”.

Разпределението по специалности е представено таблично и графично (Табл. 1. и Фиг. 1.).

✚ Специалност

Таблица 1. Участие в анкетното проучване

Специалност	бр	%
Стопанско управление (СУ)	37	35,6
Начална училищна педагогика и чужд език (НУПЧЕ) и Предучилищна педагогика и чужд език (ПУПЧЕ)	32	30,8
Български език и история (БЕИ) и Български език и английски език (БЕАЕ)	17	16,3
Туризъм	10	9,6
Екология и опазване на околната среда (ЕООС)	8	7,7
Общо	104	100

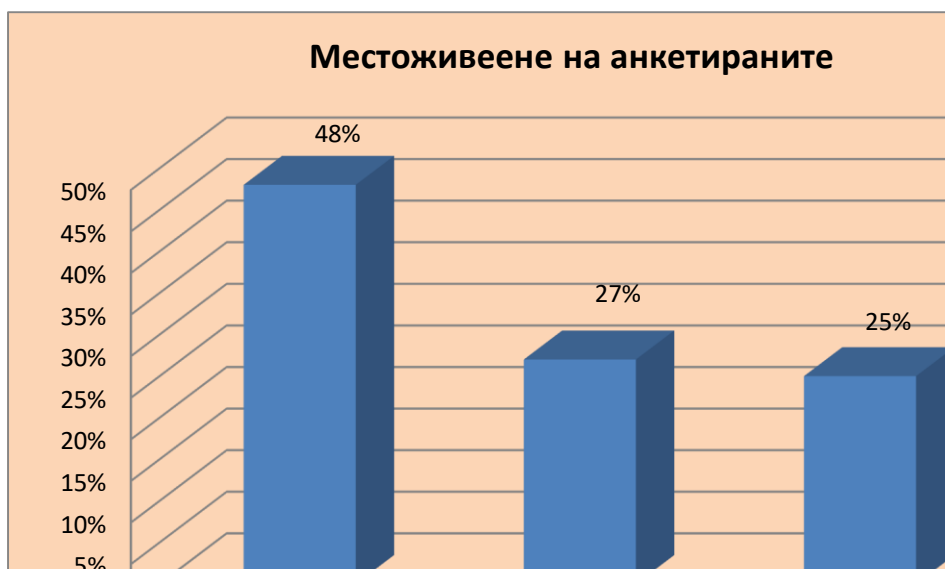
Фигура 1.

✚ Обобщени данни за местоживеене на анкетираните към датата на дипломиране

Данните от анкетното проучване показват, че 48% от анкетираните живеят в град (Кърджали, Хасково, Момчилград, Ардино, Джебел и др.), 27% - в селата (най-вече в област Кърджали), а 1/4 са предпочели да не отговорят на този въпрос (Табл. 2. и Фиг. 2).

Таблица 2. Местоживеене на анкетираните

Специалност	град		село		без отговор	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%
Стопанско управление (СУ)	15	41	16	43	6	16
Начална училищна педагогика и чужд език (НУПЧЕ) и Предучилищна педагогика и чужд език (ПУПЧЕ)	15	47	3	9	14	44
Български език и история (БЕИ) и Български език и английски език (БЕАЕ)	10	59	2	12	5	29
Туризъм	7	70	2	20	1	10
Екология и опазване на околната среда (ЕООС)	3	38	5	62	-	-
Общо:	50	48	28	27	26	25

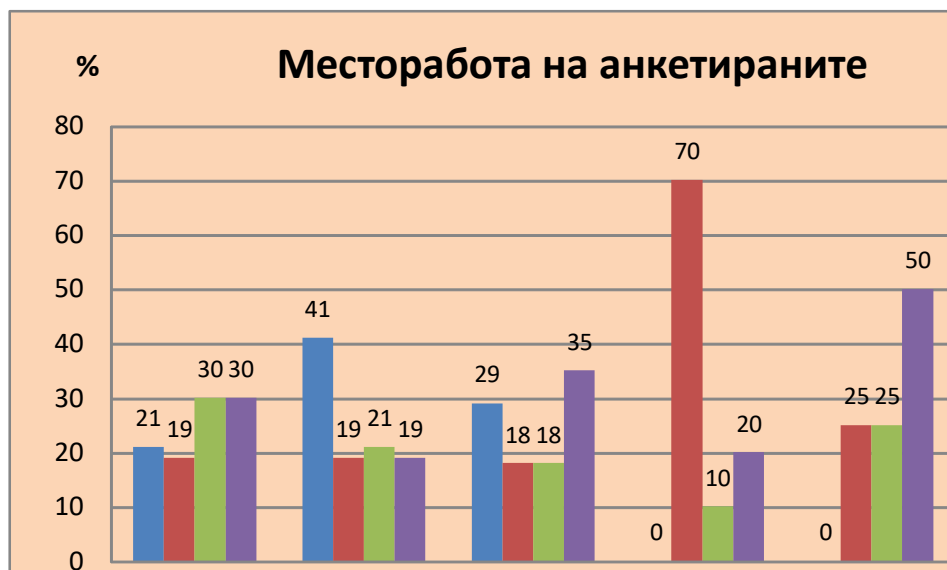
Фигура 2.

Обобщени данни за месторабота и длъжност на анкетираните към датата на дипломиране

23% от анкетираните са заявили, че не работят. За съжаление към тях може да добавим с голяма вероятност и онези, които са отказали да дадат отговор на този въпрос. Данните сочат, че 25% от студентите към момента на дипломиране са намерили работа по специалността. Това е добър показател за реализацията на нашите студенти, макар и нисък като стойност, тъй като анкетата се провежда непосредствено след завършването на висшето образование. Освен това една част от запитаните по свое желание продължават в магистърска степен и това също е причина за ниския дял на реализация. (Табл. 3. и Фиг. 3).

Таблица 3. Месторабота на анкетираните към датата на дипломиране по специалности

Специалност	СУ		НУПЧЕ и ПУПЧЕ		БЕИ и БЕАЕ		Туризмъм		ЕООС		Общо:	
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
По специалността	8	21	13	41	5	29	-	-	-	-	26	25
В друга област	7	19	6	19	3	18	7	70	2	25	25	24
Без работа	11	30	7	21	3	18	1	10	2	25	24	23
Без отговор	11	30	6	19	6	35	2	20	4	50	29	28

Фигура 3.

Тези данни са доста разнопосочни и не може да се открие трайна тенденция в течение на изследвания период. Причините за това са много различни – субективни и обективни, свързани с общата икономическа и финансова криза на страната, която е особено изразена в региона на Източните Родопи. За сравнение - през 2016 г. 40% от запитаните са заявили, че работят в сфера, свързана с професионалната им подготовка, през 2012 г. - около 16% от, а през 2010 г. – това са 19% от респондентите.

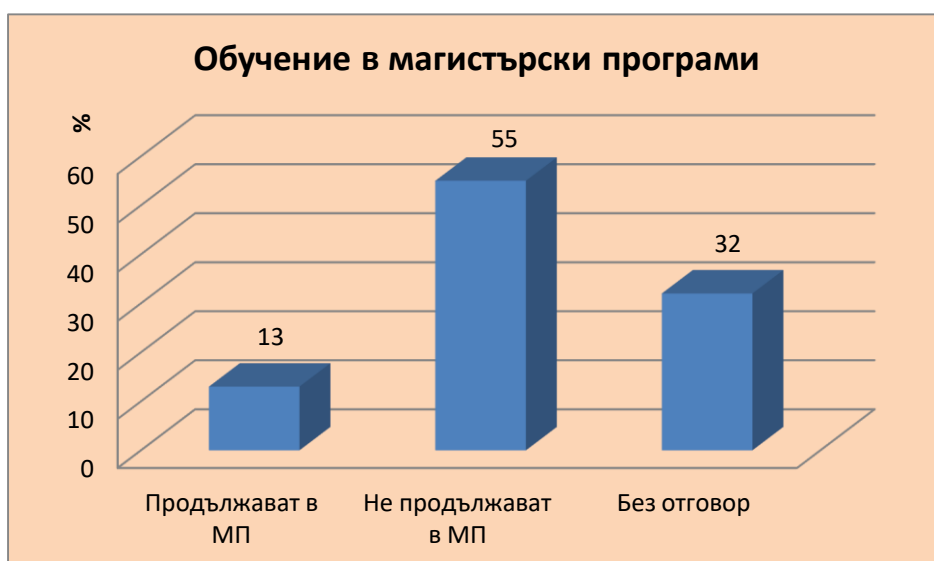
Потвърждава се една трайна тенденция и при настоящото изследване – с най-добра реализация отново са завършили педагогическите специалности, особено НУПЧЕ и ПУПЧЕ (41%) и БЕАЕ и БЕИ (29%), докато студентите от специалност Туризъм работят, но не по специалността (Табл. 3. и Фиг. 3).

✚ **Обобщени данни за продължаване на обучението в магистърски програми към датата на дипломиране**

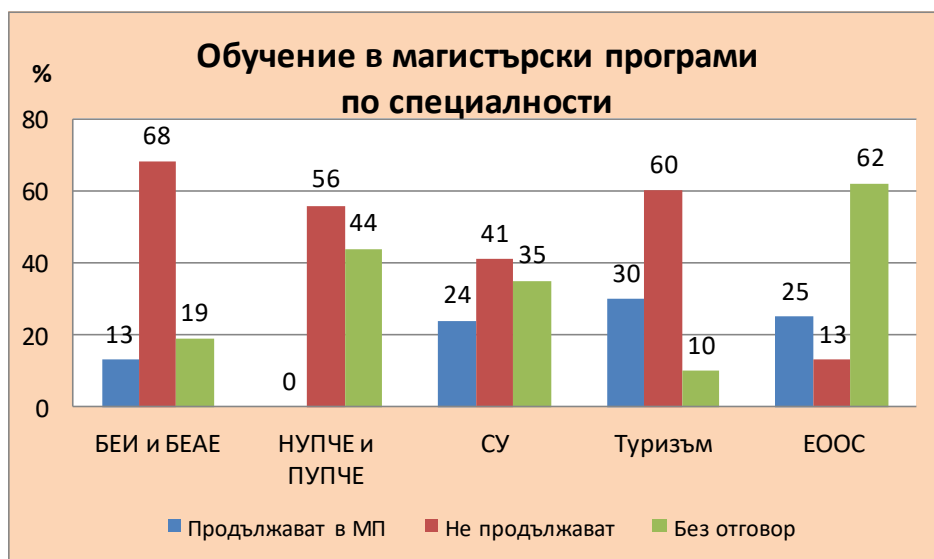
Таблица 4. Продължаващо обучение

Специалност	В магистърски програми						Не продължават обучението си		Без отговор	
	Продължават обучението си		В ПУ „П.Хилендарски“		В друго ВУ					
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
СУ	5	13	4	80	1	20	25	68	7	19
НУПЧЕ и ПУПЧЕ	-	-	-	-	-	-	18	56	14	44
БЕАЕ и БЕИ	4	24	-	-	-	-	7	41	6	35
Туризъм	3	30	2	67	1	33	6	60	1	10
ЕООС	2	25	2	25	-	-	1	13	5	62
Общо:	14	13	8	89	1	11	57	55	33	32

Неясното професионално бъдеще рефлектира и върху желанието на завършващите да продължат своята квалификация. Забелязва се, че делът на продължаващите обучението си в магистърски програми е недостатъчен - едва 13% от анкетираните. При предходните проучвания те са били значително повече. Очертава се категорично открояваща се низходяща тенденция: през 2016 г. – записалите се в магистратура са 12%, през 2011 г. - 40%, а през 2010 г. - 33% от респондентите. Забелязва се и спад в предпочитаните доскоро педагогически магистратури за сметка на направление Администрация и управление, Биология и Туризмъ. Интересен факт е, че нито един дипломиран педагог от специалностите НУПЧЕ и ПУПЧЕ не е отбелязал, че продължава обучението си в магистърска програма, вероятно защото точно тези студенти, които имат потенциал да продължат обучението си, вече са намерили своето работно място и полагат усилия да се интегрират. За съжаление, 1/3 от анкетираните не са отговорили на този въпрос, което също има своето логично обяснение (Табл. 4 и Фиг. 4а и 4б).

Фигура 4а. Продължаващо обучение – 2017 г.

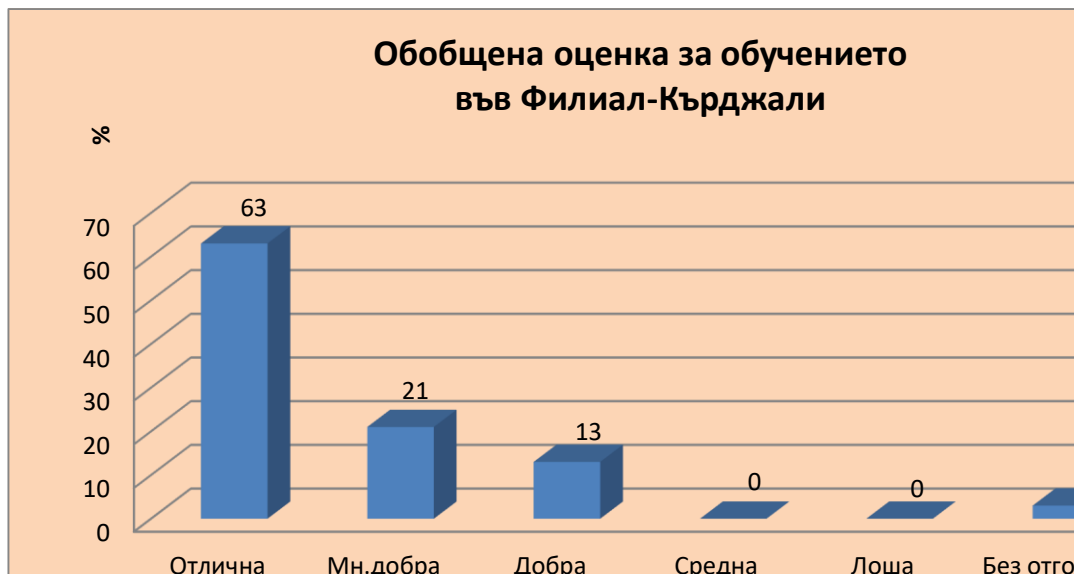
Фигура 4б. Продължаващо обучение по специалности – 2017 г.

Оценка на анкетиранияте за подготовката си в бакалавърската степен във Филиала.

Запазва се трайната тенденция, и в това анкетно проучване, за висока оценка на качеството на образователния продукт във Филиал-Кърджали, констатирана от предходни изследвания. Болшинството от запитаните дават отлична и много добра оценка за обучението си – 84%. За сравнение, на този въпрос през 2016 г. доволните от обучението са били 89% , а през 2010 г. - (72%). През настоящата година 13% определят подготовката си като добра, а 0% - като средна или лоша (Табл. 5, Фиг. 5а и Фиг. 5б).

Таблица 5. Оценка за подготовката във Филиал-Кърджали – 2017 г.

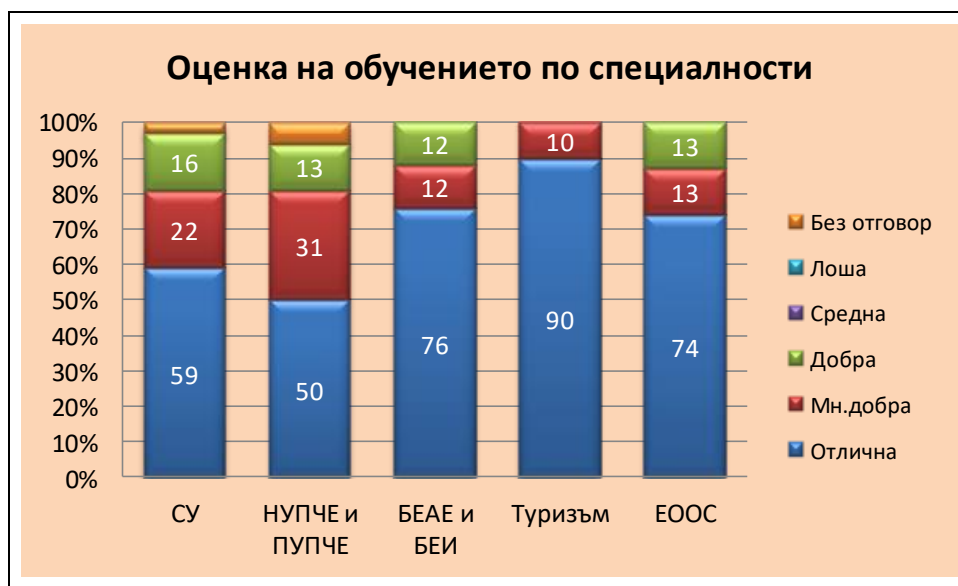
	СУ		НУПЧЕ и ПУПЧЕ		БЕАЕ и БЕИ		Туризъм		ЕООС		Общо за Филиала	
	бр	%	бр	%	бр	%	бр	%	бр	%	бр	%
Отлична	22	59	16	50	13	76	9	90	6	74	66	63
Мн.добра	8	22	10	31	2	12	1	10	1	13	22	21
Добра	6	16	4	13	2	12	-	-	1	13	13	13
Средна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Лоша	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Без отговор	1	3	2	6	-	-	-	-	-	-	3	3

Фигура 5а. Оценка на подготовката за 2017 г.

Анкетното проучване показва, че най-удовлетворени от своята професионална подготовка са студентите от специалностите Туризъм (90%), БЕАЕ и БЕИ (76%) и Екология и ООС (74%), определили обучението си във Филиала с отлична оценка. За разлика от предходните години, оценката на образователния продукт е понижена от випускниците, оценяващи специалностите НУПЧЕ и ПУПЧЕ и Стопанско управление. Отчетената промяна в отношението на тези студенти към качеството на

образователния продукт в сравнение с последните пет години изисква по-детайлно и задълбочено проучване и анализ. (Табл. 5. и и Фиг.5б)

Фигура 5б. Оценка на подготовката по специалности

ИЗВОДИ:

1. По-голямата част от анкетираните през 2017 г. випускници (84%) дават много добра и отлична оценка за обучението си във Филиала. Тези резултати потвърждават изводите от Анкета № 3.2., проведена през годините от 2009 до сега, както и изводите от анкетните проучвания №1, №2 и № 3-1., осъществени през същия период.

2. Професионалната реализация на дипломираните през 2017 г. във Филиал „Л. Каравелов“ - Кърджали студенти е в известна степен затруднена, особено що се отнася до намиране на работа по специалността. Това е трайна тенденция, която се забелязва в последните години.

3. Обезпокоителна е и тенденцията за намаляване на желаещите да повишат своята квалификация в магистърски програми, както на Пловдивския университет, така и от другите висши училища.

Основните причини трябва да се търсят в липсата на мотивация, поради значителни трудности, които завършващите бакалаври срещат при намиране на добре платена и престижна работа в града и региона. Свидетели сме на засилена миграция на младите към страните от Европейския съюз и големите градове на страната, където възможностите за реализация са по-големи.